Blå jacaranda

Jacaranda mimosifolia

Kort fortalt

- *Jacaranda mimosifolia* – trompettræfamilien (Bignoniaceae).
- Hjemmehørende i Bolivia og det nordvestlige Argentina; plantet i varme egne verden over.
- Fine, dobbeltfinnede blade, der minder om bregneløv.
- Klokkeformede, blåviolette blomster – men som bonsai sjældent og først efter mange år.
- Om sommeren gerne ude i sol, om vinteren lyst og frostfrit inde.
- De flade frø dækkes kun tyndt og kan lægges i blød natten over.
- Spirer efter 1–2 uger ved varme; kan sås inde hele året.

Det kan du se frem til

Med frøene af blå jacaranda har du grundlaget for et hurtigtvoksende træ med fint, bregneagtigt løv, som du selv former fra den første spire. De første kimplanter viser sig typisk allerede efter 1–2 uger, og i den første sommer kan du begynde at beskære. Med hyppig beskæring bliver bladene mindre år for år. Blomster skal du ikke regne med – jacaranda blomstrer sjældent som bonsai.

Mange forbinder bonsai med et færdigt lille træ fra butikken. Med frø starter du et skridt tidligere – og det giver dig noget, et købt træ aldrig kan: Du bestemmer selv formen fra den første spire, og du kan dyrke arter, der sjældent eller aldrig sælges som færdige bonsai. Det kræver tålmodighed, for der går nogle år, før frøplanten er blevet til et egentligt bonsaitræ. Til gengæld er træet dit eget fra start til slut. Herunder finder du det, du skal vide for at komme godt fra start med netop denne art.

Introduktion

Blå jacaranda (*Jacaranda mimosifolia*) er et halvt løvfældende træ fra trompettræfamilien. Den er hjemmehørende i Bolivia og det nordvestlige Argentina, hvor den vokser i tørre skove og dale op til ca. 2600 meters højde, og i dag er den plantet som gade- og parktræ i næsten alle frostfrie egne af verden. I naturen bliver træet 8–15 meter højt. Bladene er dobbeltfinnede med mange små småblade og minder om bregneløv. Om foråret kan et ældre træ være dækket af klokkeformede, blåviolette blomster, men som bonsai blomstrer jacaranda sjældent og først efter mange år. Navnet palisander, som arten ofte sælges under, er misvisende: Det eftertragtede palisandertræ kommer fra andre træer. Som bonsai er arten værdsat for sin hurtige vækst og sit fine løv.

Formering

Frøene kan sås inde hele året. De flade, vingede frø kan lægges i blød natten over, men det er ikke nødvendigt. Strø dem på fugtig såjord eller kokos-såmuld, og dæk dem kun tyndt. Et lunt sted ved ca. 20–25 °C spirer de normalt efter 1–2 uger. Hold dyrkningsmediet jævnt fugtigt, men ikke vådt. Når kimplanterne har fået de første rigtige blade, prikles de ud i enkelte potter med priklejord.

Placering og lys

Jacaranda vil have meget lys – står den for mørkt, taber den bladene. Den kan stå inde hele året, men vokser bedst, hvis den fra midten af maj til september står ude et solrigt og lunt sted. Kimplanter flyttes først ud, når der ikke længere er risiko for nattefrost.

Sikkerhed: Frø, næringsstoffer og dyrkningsmedier er ikke beregnet til at spise – hverken for mennesker eller dyr. Nogle arter er giftige, så opbevar dem utilgængeligt for børn og dyr.

Vanding og næringsstoffer

Hold dyrkningsmediet jævnt fugtigt, men undgå stående vand. Fra april til september gives flydende bonsai-næring hver 4. uge. Overbrus bladene en gang imellem med rent regnvand i stuetemperatur – især om vinteren, hvor luften inde er tør.

Dyrkningsmedie

Brug færdig bonsai-jord eller en anden luftig, veldrænet blanding. Til unge planter passer priklejord med kvartssand. Unge planter omplantes hvert forår, og samtidig beskæres rødderne – det holder også bladene mindre.

Beskæring

Det bregneagtige løv er artens kendetegn, men i naturen kan bladene blive 30–45 cm lange. Med hyppig beskæring bliver de markant mindre, og løvet bliver finere. Bladene sidder parvis: Når et skud har dannet 5–6 bladpar, skæres det tilbage til 1–2 bladpar. Fjern skud, der vokser ind mod midten, så kronen forbliver lys og åben. Da træet sjældent blomstrer som bonsai, kan der beskæres hele året.

Vinteropbevaring

Unge planter og en bonsai i skål tåler ikke frost. Tag træet ind, før nattetemperaturen falder under ca. 5 °C, og stil det så lyst som muligt ved ca. 10–15 °C. Vand sparsomt, så dyrkningsmediet ikke tørrer helt ud, og giv ingen næring. Det er normalt, at jacaranda taber en del af bladene sidst på vinteren og skyder igen om foråret. Fra midten af maj kan den igen stå ude.

Vigtige dyrkningstips

Det meste, der går galt ved såning, skyldes for meget vand eller for lidt lys. Jeg anbefaler et let, næringsfattigt såmedie som såjord eller kokos-såmuld, så de fine rødder ikke rådner. Når kimplanterne skal prikles, giver priklejord med kvartssand god dræning og et stabilt rodnet. Senere, når træet skal formes som bonsai, er min færdigblandede bonsai-jord et godt grundlag. Hav tålmodighed: Frø fra samme pose spirer ikke altid samtidig, så lad såbakken stå, selvom de første kimplanter allerede er kommet op.